

**Nicolai, Ernest Anton / Langermann,
Johann Gottfried. - Ordinis Medici
lenensis h. t. Decanus Ernest.
Antonius Nicolai sollemnia
inauguralia candidati Ioannis
Godofredi Langermann ... A. D. 24.
Junii 1797 publice habenda indicit:
praemittitur commentationis de
curatione februm intermittentium per
evacuantia. Partic VII**

1797.

lenae : Mauke

Cote : 90960 t. 77 n° 13bis

ORDINIS MEDICI IENENSIS

H. T.

DECANVS

D. ERNEST. ANTONIVS
NICOLAI

SOLLEMNIA INAUGVRALIA

DIGNISSIMI AC DOCTISSIMI VTRIVSQVE MEDICINAE
CANDIDATI

IOANNIS GODOFREDI LANGERMANN

MAXENO - MISNICI

A. D. XXIV. JUNII MDCCCXCVII.

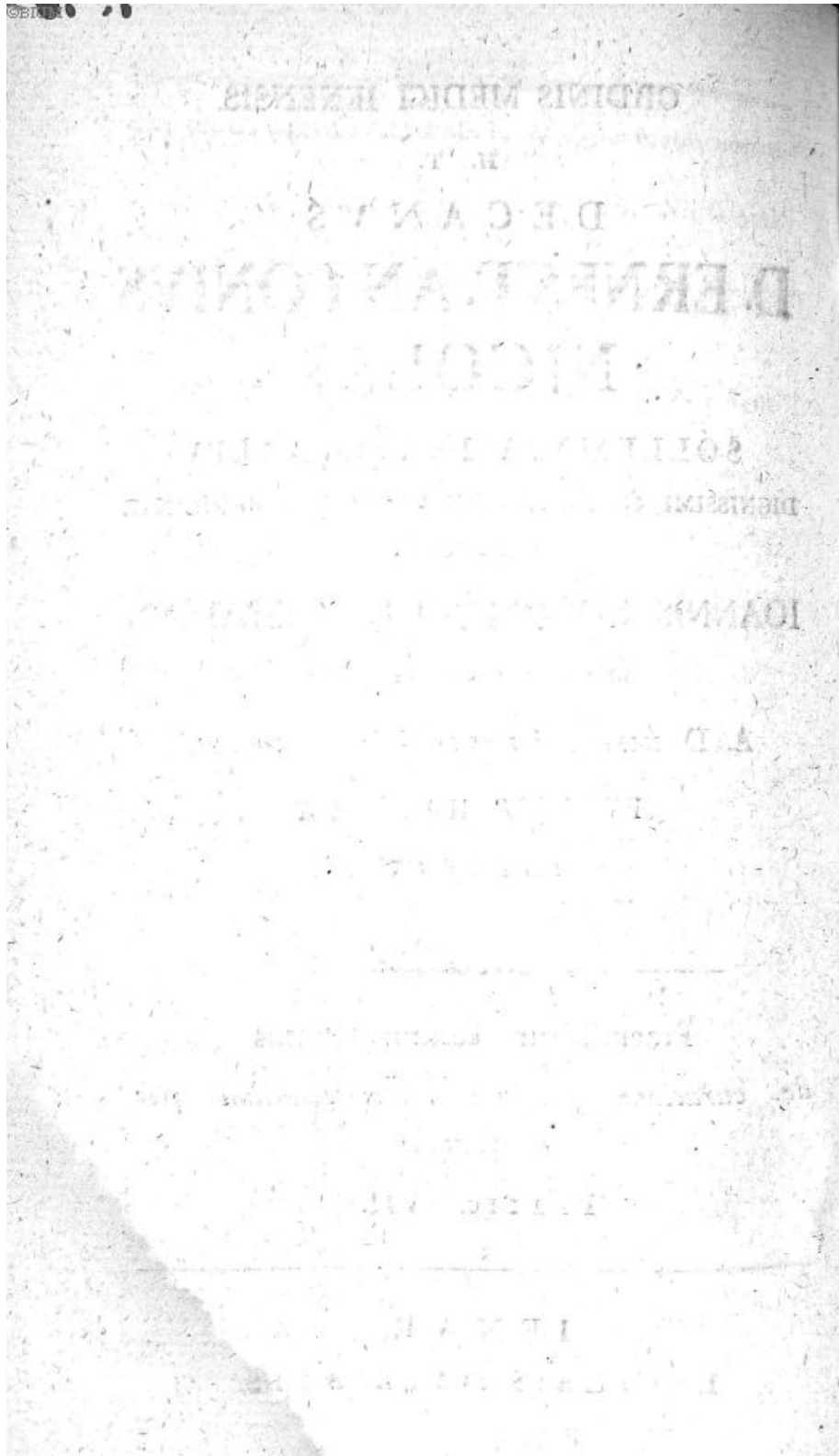
PVBLICE HABENDA

INDICIT

Praemittitur commentationis
*de curatione febrium intermittentium per
evacuantia*

PARTIC. VII.

IENAE,
LITTERIS MAVKIANIS.

Non parum ad blandam et aerumnae expertem emetici operationem confert iustum potus moderamen, illud scilicet, ut, dum emeticum capitur, non plus bibatur, quam ad deglutendum illud et saporem ingratum extinguendum opus est, instante et praesente autem operatione tanto copiosius bibatur idque aqua tepida vel infusam Theae dilutum vel infusum florum chamomillae, de quibus iam supra dixi. A forma, qua emeticum propinatur, saepius celeritas vel tarditas

tas operationis pendet, videmusque ceteris paribus evacuantia, si liquida sumantur forma, ut solutio, infusum, potio, mixtura, citissime operari, tardius vero in pulveres, et tardissime in pilulas redacta, quapropter semper ad apyrexiae durationem est respiciendum, ut, si haec brevior sit, pharmacum ea sub forma detur, sub qua citius operationem exserit suam; si autem longior fuerit, formae electio aegri palato relinqui potest. Nec nimis praemature cum sufficienti vehiculo aqueo sumto vomitorio nimiam, sed mediocrem tantummodo quantitatem superbibere convenit, sed expectandum tamdiu, donec vomitorium assumptum nauseam et vomendi conatum excitauerit, ob rationes paulo ante dictas, quo facto aliquid superbibendum est. Nonnulli suadent, assumpto emetico vomitum promovere assumendis iusculis pinguibus, aqua tepida, in qua butyrum liquefactum est, vel cerevisia cum ovo conquassata modicoque butyri decenter saliti adiecto, sed haec omnia mihi minus probantur et ab omnibus pinguibus et butyro abstinentum esse iudico, quia nimis relaxant, et,
si

si non sunt valde salita, vomitorium invol-
 vunt atque inefficax reddunt, quamvis alias,
 praesertim magna copia sumta, vomitum exci-
 tare soleant. Sumtum emeticum producit aut
 effectum quendam aut nullum, et in casu priori
 aut nauseam tantum et irritos vomendi conatus
 sine subsequente vomitu aut vomitum eum-
 que aut solum, quo vel sumtum emeticum
 et potulentum duntaxat vel sordes primarum
 viarum aliaeque noxiae materiae, vt indi-
 gesta alimenta, mucus, bilis, vermes etc.
 expelluntur, aut simul alvi purgationem.
 Saepe solam duntaxat alvi purgationem exci-
 tat sine vlllo vomitu et nausea, vel ita, vt vo-
 mitus tantum, quo emeticum et potulentum
 haustum tantummodo expellitur, vel nausea
 sola excitetur, saepe aquea tantum assumta
 vel impuritates in intestinis haerentes eva-
 cuans alvi fluxus sequatur, quem praecedere
 solent nausea, anxietas, lassitudinis sensus,
 ventriculi dolor aliaeque et ad magnum ascen-
 dere gradum, cum vero impuritates per alvum
 excernuntur, evanescere. Vomitus, qui me-
 dicamento excitatur, fit vel unico vel multi-
 plici et repetito impetu et paroxysmo, maiori

inequet

A 3

vel

vel minori, citius vel serius, facilius vel difficilius post assumtum medicamentum, per brevius vel longius tempus durat, et in quibusdam nonnisi gula digito vel pluma immissa irritata sequitur. Plerumque assumpto vomitorio et potulento prioribus vomitus paroxysmis potulentum tantum eiicitur et sequentibus posterioribus vomitus paroxysmis tum demum eiiciuntur impuritates, et plerumque eae, quae aliis fluidiores mobiliores magisque resolutae sunt, prius, quam viscidiores minusque mobiles, utpote quae demum, postquam assumtis copiosis potulentis magis dilutae resolutae et mobiles et ad exeundum aptae redditae fuerunt, vomitu expelluntur. Frustra alimentorum solida indigesta, viscidabilis et pituita et omnia ventriculo nimis adhaerentia non nisi post aliquot vomitus praegressos eiiciuntur. Hinc patet, materiam evacuandam, ubi minus apta est ad evacuationem, pro varia sua indole convenientibus remediis prius aptam esse reddendam, ut facilius et promptius vomitu eiici possit. Vbi signa docuerint, unico emetico non dum expulsam esse omnem colluviem, potest idem
repeti

repeti debitis cautelis: vti quandoque requiritur in febribus autumnalibus, dum corruptae et tenacioris bilis magna copia adest, cuius rei exempla suppeditant RIVERIUS Cent. III. observ. 62. Perillusus STOERCK ann. med. II. p. 164. et illustris MEDICVS *).

Non possum silentio praeterire tempus exhibendi in febribus intermittentibus emetica. Quaeritur nempe, vtrum in paroxysmo, an extra illum in apyrexia, et vtrum in morbi principio statim, an superatis aliquot paroxysmis exhibenda sint emetica? In his definiendis maxime diversae et inter se diffidentes sunt medicorum opiniones. Sunt, qui sub invasione ipsius paroxysmi vomitorium exhibendum suadeant, innitentes HIPPOCRATIS *Aphor. Sect. II. no. XXIX. consilio: incipientibus morbis, si quid movendum videtur, move et Lib. de affectionibus XIX. si autem quartana prehenderit, si quidem impurus fuerit, primum quidem caput purgandum, et tribus aut*

A 4

qua-

*) Sammlung von Beobachtungen aus der Arzneywissenschaft, erster Band. p. 175.

*quatuor interiectis diebus medicamentum sur-
 sum evacuans exhibendum est sub ipsa febris
 accessione* et CELSI de medicina Libr. III.
 cap. XII. p. 141 edit. Almeloven effato, qui,
 igitur, inquit, quam primum aliquis inhorruit
 et ex horrore incaluit, dare ei oportet potui
 aquam tepidam subsalsam et vomere eum
 cogere: nam fere talis horror ab his oritur,
 quae biliosa in stomacho residerunt. Idem
 faciendum est, si proximo quoque circuitu
 aequae accessit, saepe enim sic discutitur.
 Quam maxime congruunt recentiorum prae-
 cepta cum illis veterum. Inter hos princi-
 pem obtinet locum ALEXANDER THOMSON *).
 Hic per viginti annos optimo successu
 in febribus intermittentibus sub primum pa-
 roxysmi initium emeticum dedit, ea tan-
 tum mutatione, ut, si frigus mox sponte
 concussionem validiorem excitaret absque
 nausea, tum differret emeticum, donec ca-
 loris stadio nausea oriretur. Hocce enim
 tempore

*) Anmerkungen über die Cur der kalten Fieber in
 Edinburghischen medicinischen Versuchen und
 Bemerkungen, vierter Band, p. 53 seqq.,

tempore materiae morbosae plurimum ad ventriculum convertere eamque tunc maxime mobilem et fluxilem esse, vt tanto facilius excuti possit, putabat. Hoc ita esse, concludebat exinde, quod tum temporis dimidia vel duae tertiae partes doseos emetici plus efficiant, quam plena dosis eo tempore ingesta, quo natura quiescit. Ita saepe vel unico vomitu morbum iugulavit, vel, si succederet alius paroxysmus, secunda dosi tantopere infregit, vt vix eiusdem praesentia comparet. Quid? quod aegrum sic tractatum longe minori corticis chinae quantitate, quam alias ad consumma udam curationem, opus habere asseverat. Consentiant cum hoc illustri CULLEN *), qui durante frigore vel initio caloris vomitoria in hisce febribus exhibenda suadet, et Celeberrimus GRAINGER, qui in *historia febris anomalae Batavae* p. 84 in febribus intermittentibus emetica omni intervallo saepe dedit, sed testatus simul est certa et explorata fide, quod, cum primum

A 5 aliquis

*) Anfangsgründe der praktischen Arzneywissenschaft, erster Theil p. 149. §. 228.

aliquis horruit vel ex horrore incaluit, vt Celsus vult, tunc detur cum maxima euphoria vomitum ciens medicamentum, quoniam hoc tempore maxime fluxilis esset materia morbosa, qua excussa paroxysmus fere semper levaretur et sic apyrexiam, quae corpori reficiendo adeo necessaria esset, totam cibariis destinare possemus. Etiam RIVERIUS *Oper. medic.* p. 526, maior, inquit, et communis est medicorum consensus in vomitoriis initio paroxysmi exhibendis, quia natura eo tempore ad eam evacuationem magis prona est, neque dubium est, vomitum in principio paroxysmi excitatum, et pluries, cum paroxysmi incipiunt, repetitum mitiorem breviorisque morbum efficere, multique alii consilii vomitorium tempore frigoris seu initio paroxysmi exhibendi hanc afferunt rationem, quod tunc temporis materia febrilis iam omnis sit in primis viis collecta simulque ad expulsionem mobilissima et aptissima, vt adeo tunc emetici vi omnis plane excuti possit, praeterea ipsa natura istud remedium exposcat indicetque, dum sponte nauseas vomitusque
pro-

producit, quo fiat, ut tunc temporis duae tertiae partes aut dimidia pars dosis emetici plus praesentent, quam integra alias dosis, et ut remedium ipsum tum illico cum ipsa materia febrili excussum haud tantas in aegro turbas excitet, quantas in apyrexia sumtum et diutius in corpore retentum.

Hactenus illa. Muneris ratio postulat, ut candidatum doctrina medica et philosophica praestantem, studio medicorum veterum et recentiorum insignem, morum probitate et honestate maxime commendabilem in scenam et conspectum omnium producamus eiusque panegyrim instantem ex more et instituto veterum indicamus. Cuius quae fuerit vitae studiorumque ratio, ipse sic sequentibus exposuit verbis.

Ego Joannes Godofredus Langermann natus sum Maxeni apud Dresdam a. MDCCLXVIII. d. VIII mens. Aug. patre Joanne Christiano, matre Anna Maria e stirpe Grahliana, quos
paren-

parentes carissimos mihi adhuc superstites esse
 vehementer laetor. Infans veni in notitiam VIRI
 ILLUSTRISSIMI AC GENEROSISSIMI A SCHOEN-
 BERG, AULAE ELECT. SAXON. PRIMI MARE-
 SCHALLI, cuius mortem nimis maturam la-
 gens beneficiâ et amorem fere paternum gra-
 ta mente semper celebrabo. Anno aetatis XII,
 cura viduae fautoris morte erepti, commissus
 sum in Scholam, quae Dresdae floret, cru-
 cianam; ab HOMILIO viro arte musica celeberrimo,
 morte iam defuncto, a KOEHLERO,
 HAENTSCHELIO, BEUTLERO atque OLPIO, vi-
 ris clarissimis, artium et literarum praecepta
 atque initia accepi. Vitam scholasticam ab-
 solvi a. MDCCLXXXIX meque in academiam
 Lipsiensem contuli, ut ad studia altiora, prae-
 fertim Jurisprudentiam me adplicarem. Ci-
 vis illius academiae factus sum ILLUSTRIPLAT-
 NERO tum Rectore. Historiam tam universa-
 lem

lem quam statuum Europaeorum et S. R. imperii a WIELANDO et HILSCHERO accepi, Philosophiae causa scholas CAESARIS ut et PLATNERI frequentavi. In iuris autem disciplina RICHTERUM, SAMMETUM, HAUBOLDUM, BIERNERUM, STOCKMANNUM, EINERTUM, BAUERUM et SCHOTTUM habui praeceptores. Finito curso academico publice disputavi thesesque iuris controversi varias, praeside ampliff. SCHOTTIO defendi. Libellum postea edidi inscriptum: BEMERKUNGEN ÜBER LEIPZIG etc. 1794. filiosque Roederi mercatoris erudiendos suscepi. Magno autem desiderio, res naturales praesertim medicas cognoscendi addiscendique detentus, consilium demum cepi de immutanda studiorum meorum ratione et Jenam nostram adii, allicitus fama virorum, qui academiam hanc ornant. Anno MDCCXCIV in numerum civium huius Academiae me recepit

*pit vir SUMME VENERANDUS SCHMIDT tunc temporis Prorektor. In philosophicis EXCELLENTISSIMUM FICHTIUM audivi; historiam naturalem reique herbariae praecepta ab EXCELLENTISS. BATSCHIO accepi, Chemiae autem et Pharmaciae EXCELLENTISS. GÖTTLINGIO et SCHE-
RERO ducibus operam dedi. Physiologiam Osteologiam, Anatomiam nec non Chirurgiam universam et Medicinam forensam ILLUSTRIS LODERO in acceptis refero; cuius Viri incomparabilis insignem in me benignitatem gratissima mente agnosco et semper sum agniturus. Semiotices Pathologiae ac utriusque Therapiae praeceptor mihi contigit ILLUSTRIS HUFELAND. In Materia medica autem celeb. STARKIUM audivi, a quo etiam formulas praescribendi rationem didici. Artem obstetriciam in scholis ILLUSTRIS STARKII, adiunctis eiusdem de morbis infantum atque mulierum recitationibus,*

exco-

excolui. *Plurimum quoque mihi profuisse institutum clinicum, quod ductu et auspicio utriusque STARKII floret, lubentissime fateor. Nam in hoc non audiendo solum et spectando, verum etiam, quod magis est, consultando et agendo veram medendi rationem imbibendi ingeniumque exercendi omnis mihi data fuit occasio atque potestas. Quanta huius utriusque viri de me sint merita et beneficia omnis generis, quantam eorum expertus sim humanitatem et benevolentiam, nulla certe unquam temporis diuturnitas ex animo delebit.*

Caeteris etiam omnibus ac singulis praeceptoribus, fautoribus ac patronis venerandis maximas, quas animo concipere possum, gratias ago, habeo, et, quantum potero, semper in futurum persolvam.

Examen tam theoreticum quam rigorosum dextre et feliciter superavit, applausum exami-

examinatorum tulit unaninem et baccalaurei
 titulo ornatus impetravit veniam dissertatio-
 nem suam proprio Marte elaboratam, quan-
 do ei cunque libuerit, publice defendendi.
 Faciet hoc sine praeside a. d. xxiv. Junii.
 Quam solemnitatem vt **MAGNIFICVS Aca-**
DEMIAE PRORECTOR, S. R. I. COMITES IL-
LVSTRISSIMI, PATRES ACADEMIAE CON-
SCRIPTI, PROFESSORES AC DOCTORES HVIVS
ACADEMIAE CELEBERRIMI, VTRIVSQUE RE-
PUBLICAE PROCERES GRAVISSIMI, GENERO-
SISSIMI AC NOBILISSIMI COMILLITONES CE-
TERIQUE LITERARVM AC BONARVM ARTIVM
 FAVTORES sua praesentia condecorare, illu-
 striorem ac splendidiorum reddere velint,
 ordinis mei verbis, ea, qua decet, obser-
 vantia oro rogoque. D. D. Sub Sigilli Facul-
 tatis a. d. xx. Junii clbcccclxxxvii.

